

Redactiunea

se affia in

Strat'a lui Leopoldu Nr. 44.

Scrisorile nefrancate nu se primescu decât numai de la correspondintii regulari ai „Federatiunii.“ Scrisori anonime nu se publica. Articlii trimisi si nepublicati se voru arde si numai la cerere espressa se retorna.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Appare Joi-a si Dominec'a.

Prețulu de Prenumeratiune :

Pre trei lune 3 fl. v. a.
Pre siesse lune 5 „ „ „
Pre annulu intregu 10 „ „ „

Pentru Romani'a :

Pre an. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
Pre 6 lune 16 „ = 16 „ „
Pre 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru Insertiuni :

10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a timbrale pentru fiesce-care publicatiune separatu. In loculu deschisu 20 cr. de linia. Unu esemplariu costa 10 cr.

B.-Pest'a, 3 Juniu 1874.

22 Maiu, 1874.

Cea mai importante cestiune a d'ileste, fara indoielea, conventiunea incheiata intre Romani'a si Austro-Ungari'a, relativu la junctiunea cailorului rromanesco cu celle unghuresco. In lele d'in urma telegrammele sborau in Vienn'a si Bucuresco. Nevoi'a mare, anxietatea unghurilor ajunse la punctulu de culminatiune d'in us'a calamitatiloru financiarie. (Vedi leg. d'in Vienn'a). Intermediatoriulu prumutulu ungh. Hausemann, firesce armarea instructiunii financiariloru in London, refusa d'a face passii necesari pentru realisarea imprumutulu ungh. mai nainte d'a se assecura junctiune. Ghyczy, in perplecitate extrema, se dea perdutu. Multamita intreita telegrammei d'in Bucuresco, carea l'a scutu! Nu mai pucina era perplecitate guvernulu d'in Bucuresco sub presiune corporiloru legiuitorie. D'aici scoțele in Bucuresco, despre coalitiune contr'a ministeriulu, a carui ora par'a fi sunatu. Conferintie, promisiuni timidari, se perondara, pana se gasi fine expeditiune: respingerea art. 6 d'in conventiune, relativu la identitate tarifelor pentru ambele linie. Guvernulu austro-unguresco, multumindu-se cu primirea ambeloru punctiuni, se vediu silitu a cede in privinta tarifelor, carea fu inlaturata d'in conventiune. Tota istoria se pare a fi unu jocu diplomaticu pregatitu cu oia intiellegere, ambele guverne: in Vienn'a si Bucuresco, jocara bine lulu lor si manoper'a successe. Austro-ungari'a are junctiunile dorite, ministerulu romanu si-salva onorea d'a se fi umilitu, respingandu tarifelor, — d. Ghyczy capeta paraliutiele, fara trebuia se brodesca d'in scaunulu ministeriale. Tratatulu internationale, incheiatu la Bucuresco, nu-i mai lipse, ca se devenia perfectu, decatu nu ratificatiunea parlamentulu ungh. Dupa ce allu Romanfei, pre candu scrie aceste, va fi si datu ratificatiunea. In Nr. prec. am spusu parerile nostre a sup'a acestei importante cestiuni, ca data avemu numai se adaugemu, in bintea dorintia, ca realisarea junctiuniloru se fia spre prosperarea ambeloru tierre contractante!

Camer'a Ungariei au votatu proiectulu de lege pentru essamnele judecatorice practice si pentru procedur'a in curi de crida fraudulente. Desbaterea sup'a legiloru mai momentose pre noi sunt: novell'a legii elect. legea pentru scolele secundarie, etc. este reserata pre dillele ce mai restedia d'in aceasta luna, carea abia va ajunge pentru terminarea loru de nu cum-va seditelul voru tiene si dupa a media-di ceea ce aceasta caldura ascessiva ar fi unu veratu purgatoriu de espiatiune pen pucinele lucrari de asta erna.

Allucinatiunile d'iarulu mag. „Ref“ alle lui „P. Lloyd“ capetara resurta meritata de la d'iarulu off. d'in Zagrabi'a. Tonulu in care vorbesce Balu Mazuraniciu, — ca-ci desmintirea la d'insulu au trebuitu se purceda ora ce insu-si ca capu allu tierrei fusse lovit prin insinuatunile magiaru, — este plinu de demnitate si resolutiune. Guvernulu d'in Bpest'a trebuitu intervenia prin unu comunicatu in d'iarulu de eri a foiei salle off. — Nepla-

cutulu incidentu nu este inca terminatu, d'iarulu „P. Ld.“ silita a republica desmintirea d'in Zagrabi'a data si la adress'a sa, nu potu inghitit nodurile, fara a nu prevesti ca va reveni a scoțe cellu pucinu una nodu. Vomu vede cum i va succede.

Principele Serbiei Milanu Obrenoviciu IV. se affia sositu in capital'a tierrei salle. Primirea cordiale si festivitatile facute intru onorea sa la Bucuresco au fostu, d'icu cu malitia diariele nemtiesco, unu felu de recompensatiune pentru ne-reusita sa la Constantinopole, unde Padisahulu i vorbi pana la absurdire despre bunavointi'a Sultaniloru cãtra Serbi'a dar de cestiunea Zvornicului-micu nu vru se audia, ba marele Padisahulu dede drumulu si vezirulu seu inlocuindu-lu cu altulu numai asiã se affirma, pentru ca pareã a fi amicu Serbiei si spriginitoriu cererii de a se cede Zvornicul. Sultanulu se intorce la politic'a cea vechia de dusmania facia cu principatele, dar in fine totu Turcia pagubuesce Turculu se platesca!

In Nr. editiunea de sere (30. Maiu) a d'iarulu „Pester Lloyd“ cetimu urmatoriulu comunicatu relativu la junctiuni:

„Precum ni-se scrie de la Vienn'a, contele Andrassy avu eri conferintia lunga cu agintele Romaniei D. Costaforu; subiectulu consultarii fu cestiunea junctiunii cailorului ferrate, in care ministrulu affaceriloru esterne sustienu cu totu zelulu punctulu de vedere allu guvernulu ungh. de si recunosc ca trebe se iee in consideratiune greutatile ce guvernulu Romaniei intempina la majoritatea camerei. De ora ce sesiunea camerei d'in Bpesta se termina la mediuloculu (numai la finea) lui Iuniu, aspectele, pentru deslegarea parlamentare a cestei cestiuni, — dupa stadiulu ei de asta-di, — sunt intru adeveru forte pucine.

Camer'a deputatiloru Ungariei.

Sediti'a de la 29. Maiu 1874.

Presiedinte: B. Perczel.

Notari: Beöthy, si Szeniczey. — Din partea guvernulu: Szapáry, Pauler, si Barta.

Dupa autenticarea protocollulu din sedit. prec. presiedintelo presenta petitiunea societatei callei ferr. Tis'a, in care se roga ca soc. callei ferr. de statu austriace numai sub aceea conditiune se dobendesca cestiunea de construiri a liniei ferr. Timesior'a Orsiov'a, daca acest'a va lassã in proprietatea soc. callei ferr. Tis'a linia de Aradu-Timisior'a fara desdaunare, — mai departe presenta petitiunea cottulu Iaurinu contr'a urcarei impositeloru directe, — si petitiunea cottulu Vesprimu in caus'a arroundarei municipiloru.

D. Szakácsy cere concediu de siesse septemane si C. Bothos de doue septemane. Li-se da.

Szeniczey presenta petitiunea comunelor: Deliblatu, Maramoracu, Palancanoua, Radimn'a si Lescoriti'a pentru incorporarea loru in infintiandulu cotta allu Cuvinului.

Petitiunile se transpunu la comis. petitiunaria.

Min. de interne Szapáry presenta proiectulu de lege pentru creditulu de 500,000

fi. spre ajutorarea cotteloru lipsite. Proieptulu si transpune spre desbatere la sectiuni.

Camer'a trece la ordinea dillei, la desbaterea speciale asupra regulamentulu advocatiale.

La §. 5. (Despre cualificatiunea candidatiloru de adv.) A. Csiky observa ca nu pote primi proiectulu, de orace e una institutiune asemenea virilismulu, care nu iea in socotela perfeptiunea, ci averea, poterea advocatiloru, centralisedia advocatii, i-face dependenti. Primesce propunerea lui Soly-mossy.

I. G o z m a n u combate conditiunea prealabila ce se pune advocatiloru de a face mai antaiu doctoratulu, care nu lu considerã ca singurulu criteriu allu sciintiei.

Minist. jus. T. P a u l e r u cu occasiunea desb. gen. vorbindu despre necessitate camerei advocatiloru am promissu a vorbi la loculu seu despre cualificatiunea candidatiloru de adv. voi spune acum motivele cari le avussem in vedere la facere proiectulu de l. Doue medioloco sunt spre a se constata cunosciintele teoretice alle candidatiloru: esamele teor. de statu si rigorosele. Am allesu mediuloculu d'in urma pentru ca essam. rigoroze se estindu si la filosofi'a dreptulu i si dreptulu romanu, fara a caroru cunosciinta nu se pote imagina intemoiata sciintia juridica. Cãtu pentru prass'a de trei anni acesta nu se pote considerã de pre lunga, daca vomu socoti ca in Austria se cere prassa de 7 anni, — apoi spre a se mai restringerulu advocatiloru preste mesura immulti (de la 1861 pana la 1871. se dederã 4800! diplome de adv.) nu este altu mediulocu mai efficace. Incheiau cu cuvintele unui invetiatu francesu „judecatoriu e vocea domnitorulu (a potestatii publice) era advocatulu e vocea poporulu se aiba reprezentanti demni! Recumendu primirea § lui 5. dupa testulu formulatu de commiss. centr. (viue applasse)

La §. 6. prin care se prescrie formul'a juramentulu M a d a r á s z amintesce, ca ar fi bine ca se se prevedia in lege si despre cei ce nu punu juramentulu. Min. Pauler raspunde, ca §-lu acestu-a permite, ca cei ce nu potu face juramentu d'in caus'a religiozi loru, se faca numai promisiune.

P. Hoffmann nu tiene cu scopu, ca da la advocati se recore essamene nu numai din sciintiele juridice, ci si din legile financiaru si administrative, ce nu e in usu necairea. — In loculu acestor'a doresce, ca precum si de presente este una preparatiune deschilinita pentru administratiune pre terrenulu sciintieloru juridice, asiã se se introduca si unu ossamenu administrativu separatu. Prin urmare doresce ca legile financiare si administrative se se elimine din testu precum si dispusatiunile regulamentali.

C. Csemeghy tiene de necessaria pentru advocati sunosciinta legiloru si dispusatiuniloru amintite de Hoffmann: adeveratu e ca administratiunea justitiei s'au despartitu prin lege de administratiunea politica totu-si nu sunt asiã de separate ca justa positiunea duoru corpuri inorganice. Functiunile acies de statu sunt astfel de impreunate. incãtu nu se potu desparti cu totulu. — Oratorulu provocandu-se la Franci'a, amintesce, ca de abia cunoscce statu, unde nu s'ar recere cunosccerea legiloru administrative. — Deci nu primesce modificarea lui Hoffmann ci recumenda acceptarea testulu originalu.

A. Lázár spriginisce pre Hoffmann, dar numai cu privire la dispusatiunile regulamentari.

N. Horánszky este pentru conceptulu lui Csemeghy, voioace numai aminti ca sunt regulaminte nu numai regnicolari,

ci si de alle jurisdicciuniloru. Ellu propune ca inaintea cuventulu „dispusetiuni“ se se puna „generali.“

St. Majoros nu tiene de lipsa dispusetiunile aceste, era ca advocatulu se jure si regelui, nu o intiellege, a fara de aceste doresce ca pensiunea se se statorcesca in 10 fl.

Camer'a primesce testulu cu modificatiunea lui Horánszky.

C. Csemeghy observa ca nu se potu enumerã tote casurile, cari aru fi in contrastu ori cu reputatiunea, ori cu auctoritatea seu cu ocupatiunea unui advocatu seu jude. Cumã sunt unele intreprinderi cari aru fi contrarie auctoritatii advocatulu, prin urmare ar fi contrarie scopulu legii; cum ar fi p. e. daca unu advocatu s'ar occupã si cu crismariulu. Cum ar pote unu advocatu crismariu seau cu alte intreprinderi inconveniente se respundia cu demnitate cerintieloru onorei si a dreptulu inaintea tribunaliloru.

L. Deákly dice ca daca advocatulu nu pote fi crismariu, atunci neci negociatoriu de grane, etc. nu pote fi, prin urmare doresce ca §. acestu-a se se elimine.

§. 10. se primesce nemodificatu.

La §. 12. A. Lázár cere a se decide, ca daca unu advocatu trece pre territoriulu altei camere advocatiale, se fia de ajunsu simpl'a insinuare.

Refer. Matuska observa, ca se pote intempla, ca tocmai atunci candu ore-care candidatu de adv. ar voi se se stramute, potu obveni cause, prin cari nu se pote primi in camer'a resp. Majoros spriginisce propunerea lui Lázár.

Camer'a primesce testulu originalu.

Lázár dechiara, ca de orece camer'a e impacienta facia de tote propunerile salle se vede indemnatu a-si motivã si mai bine propunerile.

In §. 9. Lázár ar dori se se accepte si aceea dispusetiune, ca comitetulu camerei advocatiale se fia obligatu a introduce in registrulu advocatiale nu numai stramutãrile, ci si tote susceperile de preste annu, si pentru orientarea publiculu a le face cunoscutu in d'iarulu officiosu.

Matuska observa, ca procedur'a acest'a ar fi superflua si impreunata cu spesse; de orace ar servi de objectu la asiã felu de interpretari, ca precum advocatulu ar insinua tote stramutãrile lui la camera, asiã ar trebui annunciate acelle si ministrulu de justitia; pre candu testulu originalu poftesce a se face annunciarile numai la finitulu annulu. Ce se tiene de orientarea publiculu, publicarea prin cercularie a stramutãriloru de locuinta e superflua si neci pana acum n'au fostu in usu. — Era daca advocatulu e amoveatu din cause ponderose, legea dispune, ca amovearea acest'a se se cercule.

Camer'a primi §. 9. nostramutatu.

Lázár si Majoros dorescu, ca de orece §. 10 nu enumera precisu ocupatiunile conveniente auctoritatii advocatulu, se se lasse afara totu §.

Matuska sustiene lips'a §-lui acestu-a, dupa ce esperintia a demonstratu, ca auctoritatea advocatiloru se miciorã prin aceea, ca advocatulu s'au servitu de unele ocupatiuni, cari sunt incovenibile cu auctoritatea lui. — A enumerã precisu aceste ocupatiuni este imposibile, dar camer'a adv. va avẽ dreptulu de a censurã calitatea acestoruu ocupatiuni.

I. Horváth doresce, ca §. acestu-a se se lasse a fara, ca-ci nu pote aprobã aceea, ca advocatii se fie eschisi prin §-lu acestu-a de la unele ocupatiuni, ce sunt permise prin lege.

Presiedintelo pune la votu intrebarea.

Din stang'a estrema mai multi pofessu numerarea membrilor presenti. (Sgomotu.)

A. Dobay: Me rogu a numerá, cá ore suntemu in stare a adduce decisiuni?

Dupa cetirea catalogului presiedintele dechiará, cá camera e in stare a adduce decisiuni.

A. Tavaszi dorece ca consultárele se se continue sciindu forte bino si inainte de cetirea catalogului cá suntemu in stare a adduce decisiuni. Totodata mi-esprimu parere de reu, cá tocmai acci parasescu sala cari au doritu cetirea catalogului, si prin astfelu de procedura nu facu alta-ce decâtu scandale.

Zsedényi intreba pre presiedinte cá face-va reporta camerei despre dispusetiunile salle luate spre justificarea celloru absentii.

Presiedintele: Am onore a observá cá inainte cu vre-o 3 septemane d. dep. Patay m'a intrebatu in caus'a acest'a, eu i-am respunsu cá eu am laturu mesurile pentru ca dep. absentii se venia la siedintie séu se-si justifice absentia; totodata am rogatu pre on. camera, ca se iee la cunoscentia acestu respunsu. In restempulu acestu-a au venit mai multi deputati, dintre cari multi justificara absentia lor dar cei mai multi nu.

Zsedényi in casulu acestu-a roga a se aplicá §. 172 pentru cei ce nu-si justifica absentia.

P. Somssich provoca camera se se abata de la objectulu consultariloru, ci se se continue mai departe.

T. Péchy observa, cá multi au fostu de facia sub durarea desbateriloru, cari acumu absentia, decl dorece ca se nu se intrebuintie infruntarea protocolaria pentru acei-a, cá-ci acest'a numai atunci s'ar pote intrebuintiá, daca camera n'ar fi in stare a adduce decisiuni.

St. Patay se escusa pentru absentarea lui. Madarász observa cá si-a timentu de datorintia a essi inainte de numerare. De altmintrea candu a essitu vediu, cá maioritarea e pentru propunerea lui Lázár.

E. Huszár i-reflecta, cá neci inainte, neci dupa numerare majoritatea n'a fostu pentru propunerea lui Lázár.

Camera trece la ordinea dílle.

La §. 25. cari amesura una mulcta de 200 fl. si lipesce de dreptulu de vorbire pre cei cari nu voiescu a fi in comitetulu camerei adv. Lázár propune ca in loculu 200 fl. se se puna numai 50 fl.

Paczolay dorece ca mulct'a banala msi bine se se redica la 400 fl. decâtu se se pedepesca cu una pedepsa morala.

Camera primesce modificarea lui Paczolay.

La §. 27. Lázár propune, a se decide, ca tribunalulu se denumesca advocatii de apperare, dupa anumita lista, d. e. alfabetica, Paczolay propune ca punctulu acellu-a, care vorbesce despre statorirea lefeloru, se se suspinda pana atunci, pana ce se va statori unu registru generalu de tasse.

La propunerea lui C. Tisza camera primesce modificatiunile lui Lázár si Paczolay.

Siedinti'a se redica la 2 ore d. m. — Siedinti'a proxima sambeta.

Gherla, 20 Maiu 1874.

Domnule Redactore!

Publicandu in numerulu 33 nesce observatiuni indreptate catra mine de „omulu escersivu“ a-ti binevoitu a dechiará polemia decursa intre mine si scriitorulu epistolei private (nr. 16, 19, 22, 26-27). Sum de accordu cu D-vóstra, pentru cá io neci odata nu m'am ocupatu de persóne fara numai de fapte si am propusulu nestramutaveru de a face totu deaun'a assemenea. Nu vreu a reveni la celle publicate si scrise in numerii amintiti, de parte se fia de mine, fara din binevoitori'a indulgentia si permissiune a D-vostre, relativu la invinuirile principali ce mi-s'au facutu, vreu a face câte-va observatiuni generali forte pre scurtu.

In decursulu polemiei din cestiune mi-s'au imputatu cá sum superbu, am fostu studinte saracu si devenindu funciunariu publicu — romanitatea mea din acésta causa ar fi dubia.

Unu omu din multe cause pote fi nu-

mitu de superbu. Daca cine-va vorbesce pre putientu, ambla sprintenu cu capulu redicatu, merge dreptu pre strada, nu cauta in laturi, nu face complimente la frundia si érba seu vorbindu prea multe se arreta cam sfatosu — unu omu care possiede vre un'a din aceste calitati seu slabitiuni se numesce de unu superbu s'au affectante. Nu affirmu ca io nu asi possiede vre-o dedare din celle in-rosate si decum-va pentru acesta i place ore- cui de a me considerá de superbu — nu me superu neci unu picu.

Cumcá am fostu studinte saracu, recunoscu cu tota promptitudine. E dreptu ca si io, ca unu numeru considerabilu de tineri si ca multi barbati meritati de ai natiunei nostre, am studiatu cu ajutorulu stipendioru si cu succursulu materiale a unoru binevoitori, inse din acésta nu urmeza altu ce-va, decâtu cá acum io la rondutu meu inca se facu ce-mi sta in potintia pentru inaintarea scopuriloru nationali si pentru ajutorarea studintiloru saraci din tempulu presentu. Cumcá din unu studinte saracu am devenitu ce-va si in pusetiunea mea sociala potu face ce-va servitie cátu de neinsemnate patriei si natiunei melle, — credu cá pentru acésta nu are temei de a se superá nimece, de cumva nu e condussu de ce-va pasiune séu antipathia, si a essi in publicu cu atari imputári numai acellu-a pote, care nu are idea, despre scopulu sublimu care si l'au propuscu o natiune si unu singuraticu atunci, candu au inceputu a sacrificá pentru ajutorarea si crescerea studintiloru saraci. De altmintrele e de insemnatu, cá imputá- rile totu-de-un'a se facu de acéa, cari nu a sacrificatu nemicu in tota vietii loru.

A fi funciunariu publicu tocmai asié nu e peccatu precum nu e peccatu a fi preotu, — agricultoru, comerciantu, industriariu etc. etc. pentrucá fiascecare in sfer'a sa e factoru socialu insemnatu si fiasce care traiescu dupa calitatile salle spirituale si fortiele salle fisice. Io sum fiu a patriei melle si cetatianu de statu ca ori si care altulu. A me servi pre callea onorei de drepturile acordate prin legile naturali si positive ca fiacarua individu si a-mi validá modestele melle facultati spirituali in interessu publicu — nu-mi pote servi spre dauna si prin acésta nu-mi pote fi periclitata romanitatea mea si decum-va ar affirmá mai mare absurditate pentru cá daca a fi in servitiu de statu ar insemná deja nu fi romanu bunu, atunci toti barbati nostri cari porta functiuni publice, — fia ca judecatori fia ca professori, docenti etc. nu potu, fi séu nu sunt romani buni. Ore se pote affirmá asié ce-va cu ratiune si logica sanetosa? Invinuiru si imputári de atare natura dara nu me potu superá neci unu picu si pana candu voiu fi numai asié de vinovatu ca acum — consciintia i-mi va fi liniscita si voiu amblá totu cu fruntea deschisa.

In fine vreu se observu cá nu numai d'in invinuirile ce mi-se facu mie, fara preste totu in vietii practice am facutu esperinti'a trista, cá unora dintre omenii nostri nu li vine bine la socotela daca unu tineru romanu dupa fatige si necesari multe ajunge la ce-va fiind-cá invidii'a séu maliti'a loru se affia ca esti „superbu“ „domnu mare“ etc. era decum va dupa studii si ostenele indelungate nu-ti succede a te aventá la ce-va atunci era e reu pentru cá te affia de „necapace“ „neistetiú“ „prapapadiú“ etc. E mai bine dara ca ori si care se-si véda de lucrulu seu si se ignoreze opiniunile sinistre séu reutatiöse a unoru omeni idiati séu malitiosi.

Dr. Vasiliu Popu.

Riuld Lapusiului 20. Maiu, 1874.

On. Die Redactore! Binevoiti a-mi da pucinu spatiu in colonele pretinutulu díaru „Fed.“, pentru descrierea starei scoleloru nostre confesionale romanesce. — Scol'a magistra vietiei e una institutiune durabile care si-are cellu mai maretu scopu, d'a cultivá moralminte pre poporu ca acellu-a se pota ocupá locu splendidu in concertulu poporeloru culte. Daca privim acésta institutiune la poporele vecine, le vedemu, cá au ajunsu la unu gradu inaltu, pana-ce la noi

Romanii numai acumu se incepe a se desvoltá numai acumu i-sunt pusse temeliele neclatinato.

Noi, Romanii din tractulu Lapusiului Ung. inse nu ne potemu mandri cu scolile nostre. Invetiamentulu la noi est'intro stare efemera, ba potemu dice deplorable. — Caus'a este miseria generala, dar mai vertosu indfforentismulu, neinteressarea poporulu nostru. De vei cercá scolile din tote communele acestui tractu, vei vede, intru unu locu nu e scola, séu nu au invetiatoriu Unde se affia câte unu invetiatoriu priceputu si care si cunosce chiamarea si datorinti'a s'a — pote peri de fome. Poporulu e cuprinsu de velulu cellu mai dessu allu obscurantismulu, indarnu tote ostenelele si opintirile conducatoriloru lui, de orace ellu nu sei alta decatu: „pentru ce se-mi dau bae- tulu la scola, pote si ellu trai fara invetiatura precum traiescu si eu, sciindu bine, cá nu va fi neci din ellu popa.“

Daca poporulu se servesce de astfelu de espressiuni ne potemu imaginá in ce necultura se affia. Dorere! cá ast'a trebuie se marturisim despre poporulu nostru care mai bine merge si lucra ca vit'a díu'a intréga si se se aplec cu umilire la toti ciocoi straini, decâtu se asculte de vorbele sincere a conducatoriloru lui. — In cerculu Lapusiului de abia se affia câte-va commune locuite de magiari, celle-lalte sunt a Romaniloru, si totu-si asiá se lipescu de magiari, încátu la allegoriele de notari mai bine si-dau voturile unui Bardi Karoly decâtu unui Romanu expertu si harnicu care dor'a pote se faca mai multu bine decâtu strainulu. Caus'a acéstei procedurú periculose sunt condamnabilele imparechiari confessionali alle poporulu nostru: una parte se tiene mai intiellepta decâtu cea lalta.

Unica sperare ce o avemu pentru luminarea si cultivarea mladitiloru tenere si de buna sperantia e concentrata in: *Scol'a popolare din Lapusiulu ung.*, care si pana acum'a este cunoscuta on. publicu cetitoriu. Acestu institutu este chiamatu se luminezu poporulu din tractu. Dar si acestu-a fú de multe ori periclitatu de ruinare, dupa-ce lipesele si neajunsurile materiali sunt amenintatorie. — Poporulu inse pre usioru ar pote ajutat. Ecce cum! — Confessiunile se se unesca in cugete si simtiri, se nu faca sfara fara folosu, se nu strige in lumea larga, cá-ci atunci forte bine i se pote accomodá proverbialu: „fala gola, traista usiora,“ — ci se taca si faca, se urmedie poporeloru culte, se se cugete seriosu la sustinerea scolei amintite, nu ascepte ajutorulu strainu, neci allu guvernulu — mácaru cá fú promissu, — cá-ci guvernulu are mai multe necesari, decâtu se se cugete la scol'a rom. din Lapusiulu ung. — Guvernulu cu parintiesca sa binevoire infintiá in Lapusiu „scol'a de statu“ i-darui bani, adducundu professori si crescatoria, inse noue nu ne face, ci numai promitte.

Deci se nu ne insiellamu in cugetele nostre, bine se bagamu de sema, se nu asseptamu pana ce va arde mucu la degetu, cá-ci daca generatiunea presenta e neculta si neinvetiata, collu pucinu se nu lassamu sa fie totu asié si fii nostri, ci se se descepte se se trediesca. Dar acésta nu potemu asceptá, decâtu numai de la scola.

Prin urmare timentulu acestu-a se-si tionu de strinsa datorintia a se nesui ca scol'a pop. din Lapusiulu Ung. se infloresca, cá-ci vedemu cá cu inctulu va se apuna, pana acumu erau 4 invetiatori, dupa aceea 3, era acumu numai 2, si e tóma, ca nu cum-va se remana singuru proutulu cu invetiatoriulu primariu, de orace nu usioru se pote afflá profossore secundariu cu léfa de 200 fl. la annu, din care nu pote trai.

Acéste observatiuni am avutu a le face cunoscutu on. publicu si locutoriloru din tractulu Lapusiului, si de le voru afflá de bune se le urmaresca, se nu lasse se cadia scol'a, cá atunci va apune si cultur'a mladitiloru tinerele, cari sunt speranti'a natiunei nostre. Se cugete seriosu, ca nu cum-va in urma se i-se aplice dissa s. Scripture: „Perirea ta din tine Israile.“

S. G.

De pre ruinele Ulpiei-Traiane (Gradis in tierr'a Hatiegului, 18. Maiu 1874 a

Pre cátu speramu mai tare, si asseptamu cu sete díllele lui Maiu; pre acé- acum ne afflamu in altu Faurariu; — lui Maiu s'a inceputu pre la noi cu vreme rece si cu plouie, astfelu a continuat'ona asta-di. — Eramu imbuccurati cá se paramu noi cesti de pre suptu polele mtiloru de a se fi stricatu pomotulu, de gerulu cellu mare si ninsorea d'in dílle trecute ce pre aiurea a fostu, si pre la a domnit, inse pomii pre atunci nu e inca infortiti; — Dar ecce in 16 Maiu se incepe o plouie, carea tienendu necurmu tota noptea, de cátra díua spre 17 M ne pomenimu cá incepe a ninge, si in temp de 2—3 ore se accopere muntii de ninsu si sementurele de tomna, cari au fostu mari, le a culcatu, pre pomii inghiacia niue'a si se aplecara toti cátra pamentu cei mai multi s'au si ruptu! speramu cá inctá si se va luminá, inse totu neci si acumu.

Asta-di, in 18. Maiu demaneti'a, a fortune de ventu rece cu ninsore au fú in cátu Faurariulu nu l'a introcutu.

Cucurudiulu pre la noi inca nu a saritu, de si este sementatu altulu de 5 septemane, — ni e tóma cá se va stru in pamentu, — multi mai au a semená d'caus'a frigului si ploiloru dese.

Daca nece in acestu annu nu se va ce cucurudiulu si pomele, cu cari pre poporulu nostru se ajutara forte multu tru acoperirea lipseloru salle — vomu fi peritu! unii pieru pana acuma de fome nece credu se suffere mai tare de fome aiurea ca omenii de pre aci; — Cellu capeta cáte unu florintu, ambla preste a temana cu banu in mana si totu nu capete nu cum-va luni-a (di de tergu? R.) Hatiegu.

La noi in satu, daca pote cine-va vendia cucurudiu, nece te mai intreba cátu, ci dá 1 fl. 40 cr. pre miertia de cupe, — se pote vinde si mai scumpu.

Dee bunulu D-dieu, ca se le intore tote mai spre bine, inse nu sciu cumu fi cá si acum de cu séra totu ninge si ventulu rece; — de va fi unu seninu nopte si inghiecu nu ne remana neco o ma, bine cá de multu nu s'au pomenitu a tare infortiti totu felulu de pomii ca in acestu annu*) I . . . I . . . pp.

D'in diecesa Gherlei, 10. Maiu 1874.

„Parva scintilla magnum excitat incendium.“ Adevorulu sentintiei acéstei-a Romanulu asiá o pote analisá mai fidelu, de dice, cá: foculu ori si cum aprinsu, odata nu se pote, séu numai cu greu a se stingu.

Voiescu a vorbi despre Tierr'a-Oasiulu acare-i-a stare besericesca si nationala periclitata, cu tote cá Tierr'a-Oasiulu mmera: intra 18 commune 15 curatu romanu cu tote cá: acolo avemu notabilitati besericesce si nationali si cu tote cá in Tierr'a-Oasiulu a domnit una pace salutaria interu si poporu facia de binele Besericesce prosperarei culturai pana la fatalulu annu ast'a privintia 1862.

Decandu in Tierr'a-Oasiulu arde unu foc grosu avu acuraru para nimicitoria atátu bine au potutu-o vedé si on. cetitori ai diariulu „Fed.“ fara ca se scia caus'a aprinderii arderei daunoso. Cu atátu mai tare se tiendu noi Osieni desastrosele daune a cului in Tierr'a-Oasiulu, dreptu aceea descrierea acésta istorica voiescu a se

*) Assemene triste avemu a regestrá d'in districtulu Carasiulu, unde inca pomii au degeratu, pre promontoriu Aradului: pomii si viniiele; — in Maramuresiu d'in caus'a ploiloru si frigului vegetatiunea au intardiatu, prin urmare si esnomii cu sementurele; d'in districtulu Hahariei si allu Clusiuulu inca totu scriu placute; se spera inse, cá sementatu pumbulu, — principale nutrementu allu paratiunii rurale, — se va fi potutu face pana la timpulu candu inca nu este intardiatu. Se constata, cá celle lalte sementurele si intardiate in vegetatiune, n'au suffirit neci rugina nu se arreta estu-annu, era recii, musiuonii (sobolii) omidele si totu lulu de vermi stricatori roduriloru, au peritu d'in caus'a, frigului si a ploiloru.

Domnilor situatiunii, cari sunt chia-
ri a stinge foculu, câtu si pentru de-
tios' a onoscintia si alinarea in privin-
ta acest'a a on. publ. cetitoriu.

Voiundu dara a fi obiectiv, nu me voi
voacă la nume séu persono, fiindu-câ no-
sunt odiosa, — ci me voi restringe
descrie lucrulu asié, precum acellu-a s'a
emplatu la an. 1862. decandu in daun'a
lucii Besericiei si a prosperarei în cultura
si pana asta-di duréza in Tiera-Oasiului.

Unu parocu binemeritatu de natiune si
serica din una communa a Tierrei-Oasi-
prin debilitatea naturala a betranetieloru
adu de 70 de anni) avendu lipsa de aju-
tu in ducerea officului preutiescu, totu
se-si pota petrece dillele betraneti-
intru una linisce dulce si voiundu a
si sfundulu deficientiloru (pensionati-
diocesani, — in loculu unui coopera-
strainu, avendu unu fiu assemenea pa-
a sacrificatu una diumetate din venitulu
parochialu fiului seu cooperatore, carele
preutu assemene renuciandu la parochi'a
de pana atunci si din devotamentu nobilu
in pentrua jutorarea iub.sei Parinti betrani,
primitu sarcin'a aministrarei parochiei
banului seu parinte cu unu raru sacrificiu
banialu, ducandu officulu aministrarei in
timpu de 3 anni in binele Besericiei, si
inaintarea laudabila a culturai popore-
ru din parochia aceea, — anume:

1) In binele besericescu: bravulu preutu
istoriei acestei-a in 3 anni a sporitu
a Besericiei de la 20 fl. la 1.600 fl. v. a.
talul elocatu cu 20% (competinti'a an-
ta facundu dara cu procentole 1,920 fl.
neavendu Beseric'a venitu siguru, to-
ta a facutu passi onerosi la Guvernu
ru capetaru ajutoriulu de a poté zidi
erica de petra, in sensulu caroru passi
ti de preutulu energiosu, guvernulu a
transmisu in faci'a locului unu commissariu
reg. a vede personalminte câ: cu ade-
ntu comun'a besericesca din aceea-si
ochia ôre n'aro venitu din care se se
a zidi beseric'a intentionata? — si fiindu
emissulu commissariu s'a convinsu si din
le 20 stangeni cubici de petra adussi pre-
tu ziderei besericiei, câtu si despre lips'a
lului de venitu, din carele se se pota
beseric'a de petra, si-a datu opiniunea
sensulu carci-a avé de a capeta commu-
besericesca spre scopulu amintitu 1,600
a. ajutoriu banalu.

2) Pre terrenulu culturai si scolaru, neo-
ntulu preutu a sistemisatu una scola cu
mentarea de tote dillele aloru 60—80
ri, a infiintiatu antâi'a ora pana acolo
cunoscuta scola repetitionala de Domi-
si serbatori, cu successulu cellu mai
abile si imbucuratori, in câtu 120 juni
ambe secele sub conducerea D-salle
ru 2 professori capetara instructiune in-
vetiatura si in rituale in tote Domi-
le si serbatoarele, impartiti in 2 coruri
cantandu harmonicu spre bucuri'a pa-
loru si locuitoriloru din communa.

Si éeca on. cetitori, candu in una pa-
ta romana, prin neobosit'a si adevratu
gios'a conducere a tinerului preutu erau
asiá bine asociate cu respectu la ma-
besericiei lui D-dieu, precum a pros-
arei binelui si a culturai nationale, —
se intempla? Unu lucru neci cugetatu,
cu uimirea si prea dorerosa mirare a
lor: nepartiali si recunoscatori, fostulu
ci-a, éra acumu fericitulu Eppu Alexi
preutulu bravu si energiosu, precum mai
s'a arretatu, nelvandu in consideratiune
tole momentose lu-dispune in altu Cottu
no parochia misera, din motivulu, câ:
ne una parte nu potea dispune in com-
ta liberu si dupa placulu seu cu venitu-
neum trasse in partea besericiei de preu-
activu si energiosu — éra de alta par-
pretru-câ nu consangeniului lui possuadu ofi-
lu parochialu, cu cari se pota dispune
a placu, — au amblatu pre la tote usiele
marturie mintiunose si la tote forurile
le, incependu de la depart. de locut. i. r.
atunci in Oradea-mare, pana la cellu
mieu officiu civile cottense cu delatiuni
de la tote locurile, denunciandu pre preu-
respectiv, firesce nepotendu nicaire a
ta resultatulu animei salle collei reuta-
si contra-nationale.

Lucru inse de mirare, unu zelosu Eppu

romanu fia iortatulu Alexi a condamnatu pre
susu amintulu preutu la delatiunea acellui-a
pre carele inainte numai cu unu annu, érá
intr'unu processu cu parintele preutulu de-
nunciatu lu-apostrofasse cu epitetule de: reu-
tiosu, nedreptu, immoralu, reu-voitoriu,
etc. si asiá in casulu acestu-a s'a implinitu
si diss'a s. scripture: „cellu slabu a cofun-
datu pre cellu tare.“

Pentru-câ in fine sosl' ciocoiulu reuta-
tiosu si la nefericita in asta privintia Gherl'a
unde contra sperantiei salle dobandi resul-
tatulu doritu, cu immormentaraa totale, a
moralitatei, religiunei si prosperarei procum
si a binelui s. beserice, infiintiate cu multe
ostenele prin pretulu amintitu, ba chiaru cu
scandalisarea intregi intelegintie si a dire-
gatoriloru Cottului Satu-mare, la audire lu-
crului intemplatu cu toti asiá eschiamandu
Da ... de ecesti-a Eppi aveti D. Vostra,
care pre unu preutu bravu allu cottului no-
stru lu-dispune dintre noi, câ-cl' noi fiindu
civili si asiá mai desinteressati facia de
cleru, totu-si ca si pre innocentu l'am absol-
vitu de sub acusatuniile reutatisse si ne-
dropte a delatorelui.

Et nunc venio ad fortissimum virum!
Decandu s'a dussu amintitulu preutu din pa-
rochi'a aceea credintiosii respectivi numai
ambala la beserica in domineci si serbatori,
ci lucra ca si in celalalte dille, scol'a de
tote dillele nu e numai umbra, despre scol'a
repetitionala inca s'au uitatu, ajutoriulu ba-
nalu apromissu de la statu inca a remassu
ad grecas calendas, capitalulu cellu frumosu
de 1920 fl s'a nimicitu fara urme, piatra
strinsa pentru zidirea basericii au duss'o
spre folosire, cu unu cuventu daun'a prospe-
rarai binelui, immoralitate si nereligiositate
s'au inauguratu in aceea parochia prin stra-
mutarea nemeritata a laudabilei preutu.

Prin dispuetiunea acest'a ne mai au-
dita, se aprinse foculu, care arde pana as-
ta-di in Tiera-Oasiului, pentru-câ afara
de reulu causatu communei respective s'a
subsapatu vas'a, autoritatea atátu preutimei,
câtu si ven. Ordinariatu. — De alta parte
causatoriulu reulu existe si asta-di am-
blandu dintr'o communa in alta, provocandu
poporulu la neascultarea preutiloru silindulu
a face acestu reu prin terrorisarele salle.

Deci interessulu comunu besericescu
si natiunalu poftesce imperiosu, ca se se fa-
ca capetu acestoru necesari, si se se resti-
tuésca vas'a, auctoritatea preutiloru perduta
maro parte naintea poporulu. Acest'a nu
potemu acceptá numai de la P.SSa Eppu
Michaelu Pavelu, care cunoscundu reulu va
sei da si remediulu, si care pan'acumu dove-
disse câ se interessedia de binele comunu,
candu pre innocentulu preutu transpusu din
parochi'a sa de mai nainte lu-douam de
assessoru consistorialu. Sperámu cumcâ P.
SSa va luá in consideratiune, diss'a sa fru-
mosa cu occasiunea installarei, câ in offi-
ciulu Eppescu va fi conscientiosu, va re-
munerá pre cei meritati, si va pedepsi pre
cei fara de lege. — Aceste sunt oftările
nostre, acaroru implinire le acceptámu de
la bunulu nostru Archiereu.

Um Osianu.

Romania.

Principele Milanu allu Serbiei a plecatu
Vineri la 17/29 Maiu la 9 ore deminetia
spre a se intorce in patri'a sa. Principele a
fostu condussu de M. S. Domnitorulu pana
la gar'a Filaretu, unde l'asteptatu ministri,
mai multi membri din corpulu diplomaticu
si unu batalionu d'in regimentulu 6, regi-
mintulu Principei Milanu, a carui uniforma
de colonelu portá.

Principele a plecatu, lassandu in ur ma-
la noi celle mai sincere simpatie si celle mai
frumose impressiuni, si punendu prin pre-
senti'a sa intre noi, sigillulu unei infratiri
si unei uniri durabile intre ambele po-
pore vecine.

Unu semnu mai placutu, si o suveniru
mai fratiesca ce potea a se da Suveranului
Serbiei a fostu aceea de a se numi capulu
unui regimentu romanu, regimentu allu
6-lea.

Acesta unica ceremonia pana acum pen-
tru armat'a romana, s'a facutu la 16/28
Maiu, in casarm'a regimentului d'in dea-
lulu Spirei la 11 ore diminetti'a.

Spectacolulu érá maretu si plinu de
interessu: pentru prima ora unu Suveranu
strainu este numitu capulu unui regimentu
romanu. Acestu actu este de natura a in-
tari si mai multu legaturele intre celle doue
natiuni, serba si romana.

Ceremonia a fostu dintre celle atinga-
torie. Nici unulu din cei presinti, militari
si civili, n'a potutu sta roce séu iadiferente
la acésta frumoasa serbatoru.

La 10 ore si jumetate diminetti'a so-
si M. S. Domnulu notru, in mare tienuta
de generalu. Ministrii, presedintele Camerei
lu precedasse, si acceptatu in curtea cea in-
tinsa a casarmei, impreuna cu mai multe
persone distincte ce tionusse a assiste la ace-
stu actu. Regimentulu 6 érá assiediatu in
curte, cu music'a, drapelulu si toti ofiariii
sei in capu.

Domnitoriulu, indata ce ajunse, trecu
pro dinaintea trupelor, in midiloculu unui
stralucitu statu majoru, si fu primitu cu
celle mai entusiaste urari.

La or'a 11 Principele Milanu, in tie-
nuta de colonelu romanu, veni intr'o tra-
sura. —

Music'a intona ari'a nationala serbesca.

Ambii Principii, urmati de statulu loru
majoru, trecura inaintea linielor de trupe
din regimentu, care i primi cu viue urari.

Dupa acest'a trupole formara unu mare
cercu. Ambii suverani se pusera in mediu-
loculu acestui intinsu spatiu, insofitti de toti
assistentii, si se chiamá impregiuru-le toti
ofiariii regimentului.

M. S. Carolu I. cu o voce tare si pu-
tinte proclamá pre M. S. Milanu Obreno-
viciu IV. de capu allu regimentului allu 6-le,
si salutá pre principe, esprimendu credin-
tia in bun'a infratire si unire intre ambele
natiuni si ambele armate.

Totu regimentulu, soldati si ofiari,
respusera cu unanime si frenetice strigate
de bucuria si de urale.

M. S. Principele Milanu respunse, in
audiulu intinsului careu, multamindu de
onórea ce i se face, si esprimendu aceea-si
credintia ca si Domnitorulu Romaniloru in
infratirea acestoru doue popore, precum si
recunoscintia sa pentru bun'a primire ce a
intempnatu din partea Romaniloru.

Cuvintele noului capu allu regimentu-
lui 6-le fura primite cu frenetice urari din
partea intregului regimentu.

Domnitoriulu dede apoi in man'a Prin-
cipei Serbiei decretulu pentru numirea sa
de capu allu regimentului 6.

Ambii principi, cu suit'a loru, se re-
trassera in mediuloculu curtii casarmei.

Regimentulu se forma in linie spre a
defilá inaintea Principiloru.

Candu se apropiá, ca la o suta de passi
Principele Milanu se desparti de Domni-
torulu nostru, scósse sabi'a, se puse in ca-
pulu regimentulu séu, precedatu de musica
si de saporu, si defilá inaintea Domnului
Romaniei.

Indata ce ajunse in dreptulu Domni-
torulu, acestu-a inainta, lu luá de mana, i
multiam, si lu puse alaturi cu sine unde
stete astu-felu pana se termina deflarea re-
gimentului intregu.

Cu adevatu plinu de emotiuni si de
simtiri patriotice fu acellu momentu candu
suveranulu Serbiei, in uniforma de colonelu
romanu, defilá inaintea Suveranului Romaniei!

Deflarea terminata, Principele Milanu,
insotitu de Domnitoru visitá, in infirmerie
pre bolnavii regimentului seu.

In urma Domnitorulu nostru se restrase
luandu-si diu'a buna de la augustulu seu
óspe in modulu cellu mai affabile si mai
amicale.

Principele Milanu, cu toti assistintii si
cu oficarii, luá parte la unu dejunu ce i
se oferí in casarma de oficarii regimentului seu.
Dupa terminarea dejunului, Principele merse
de visitá mesele totoruru, cari asteptau si
oi inaintea meseloru intinse.

Principele se plimbá printre tote me-
sele; inchiná cu mai multi soldati, si en-
tusiasmulu fu la culme, cându Principele
facu, in limb'a romana, acesta urare:

„Sé traiesca regimentulu allu 6-le.“

Unu ordinu de di pre armata se im-
partí tiparitu la toti assistentii,
Ecca acestu ordinu de di:

INALTU ORDINU DE DI

Dorindu a da o proba de dragoste bu-
nului nostru frate Domnitorulu Serbiei Mi-
lanu Obrenoviciu IV, si spre a stringe si
mai bine legaturele de simpatie intre ar-
matele Serba si Romana;

Numimu capu allu regimentului allu
6-le de infanteria de linia pre M. S. Dom-
nitorulu Serbiei Milanu Obrenoviciu IV.

Regimentulu 6. va adressá M. S. Dom-
nitorului Serbiei unu raportu trimestrialu de
situatiunea regimentului.

Datu in Bucuresci la 15 Maiu, 1874.

„CAROLU.“

Ministrulu de resbellu Generalu
de divisiune Florescu.

VARIETATI.

(Necrologu.) Aronu Nemesiu, preutu
nou-ordinatu gr. cath. fiulu preutului d'in
Valassutu (comitatu Dobocoi) Dioces'a Gherl'a
dupa ce d'in rapirea unei callarie prinsa la
calessa, si sarirea d'insului preste scar'a ca-
lessei, si-au frantu petiorulu dreptu de pre
la glesne in diu'a de buna-vestire, si du-
pa-ce, asiá cu petiorulu frantu fu transpor-
tatu la medicii, d'in Gherl'a, si de acolo
inderetru éra-si la Clusiu in spitulu, unde
i s'au si amputatu petiorulu cellu frantu de
totu, nu d'in glesne ci trei degete de sub
genunchie, si dupa morbulu cellu cu multa
sufierintia d'in spitalu, la patru septemane,
si-au datu spiritulu in man'a Creatorului,
inca la 6 Maiu, a. c. Mortea intemplata d'in
atáta nenorocire a repausatulu o plangu
betranii si nepotintiosii séi parinti, consortea
sa Ann'a Anc'a, doi frati: Dionisiu
notariu cerculu in Doboca si Alessan-
dru soldatu corporal, trei sorori, Mari'a
veduva cu 4 prunci, Veronica cu sotulu
seu Elia Veresiu cantor Docente in locu,
Susan'a cu sotulu seu Vasiliu Olteanu
preutu in Ujfaleulu Magiaru, Ann'a cu so-
ciulu Ioanne Publica Demetrescu, preutu in
Bogat'a-Romana, — uniculu unchiu allu
seu: Dionisiu Velle, preutu in Stoian'a,
doue matusie preutesse veduve, verii pri-
mari Ioanne Velle fostu vice-rectoru semi-
nariului d'in Gherl'a acumu preutu Chece-
diului; Alexandru Velle fostu locutenente
imp. reg. acumu la militie, — si mai multi
consangenti ai séi, toti cu animile sfasiate
alergara d'in tote partile spre a-i da ultim'a
onore. La immormentare collebrara SSloru
Parintii Preuti; Alimpiu Barbuloviciu Vi-
cariu foraneu Silvaniei. Ioanne Baldi, assi-
standu unu mare numeru d'in intelliginti'a
si poporu. Fia-i tierrin'a usiora si memoria
eterna!

† (Necrologu.) In 17. Maiu, a. c. la
2 ore p. m. crudel'a mote [rapí d'in medi-
uloculu nostru pre unu adevratu fiu a na-
tiunei romane, carele se credea a fi ajunsu
la scopulu aspiratiuniloru salle juvenile. Io-
anu Morariu notariu cerculu Borgoului ca-
rele in etate 29, anni, dupa unu morbu mai
indelongatu de plamani si-dede sufletulu
Creatoriului; deplansu fiindu de socia sa ve-
duvita Mari'a, de parintii séi Domide si
Palagla Morariu, de frate seu Teofilu
Morariu invetiatoriu normalu in B. Prundu
precumu si de ceilalti consangenti ai lui.
Fia-i tierrin'a usiora si memoria eterna!
Borgo-Prundu 20. Maiu, 1874. Teofilu M.

(Multimita publica) Societatea
literaria — basericesca „Alessi-Sincaiana,
a Teogiloru romani d'in Gherl'a, este de
nou in placuta pusetiune de a exprime pu-
blice celle mai afectuose sentimente de multia-
mita si recunoscintia — facia cu doi ge-
nerosi donatori cari au binevoitu a-ne ina-
vuti bibliotec'a, cu unele carti, ce pana
acum'a nu le-amu avutu. Dl. Georgiu
Pasc'a prefectu de studie si vicerectore
semin. in institutulu teologicu de Gherl'a, a
binevoitu a ni gratificá: „Egyetemes magyar
Eyclopedia“ „A sz. István társulat év-
könyve“ „Hunyadi Iános“ „Magyar nemzet
története“ — éra Dl. Alexandru Bene
cartea intitulata „A pesti központi papnö-
velde magyar egyház — irodalmi iskolájának
története“.

(Poesie romane traduse ungu-
resce) In siedinti'a de la 20 l. c. a Socie-
tatii Kisfaludyane redactorulu „Familiei“ D.

I. Vulcanu a cetitu cinoi ballade poporale romane tradusse de dinsulu in limb'a ungu-résca, doue (Anelulu si corbulu, Jicmanu craiu) din cullegerea dlui Marienescu, si trei (Barbatulu uritu, Criulu si soru-sa, Bradulu si teiulu) din a dlui Marianu. La propunerea secretariului, primita de societate, presedintele a invitat pre traductorii a cede aceste piese pentru cullegerea de poesie poporale romane tradusse unguresce, ce va se edeie societatea. Publiculu a fostu numerosu.

(Parti'ta natiunale occupa terrenu si intre Slovaci) la cari pana acum, de si multi la numeru, preapucinu este inca desvoltata consciinta nationale.— In districtulu Liptaviei dupa una telegramma a diariului mag. „Reform'a“ si in butulu ei Slovaci se suffulcara, si, la allegerea tienuta in l. c. allessera de vice-prefectu pre Arpadu Chiseli, pre care, pentru ca se tiene de parti'ta nationale „Reform'a“ lu numesco ultramontanu si panslavistu. Diariulu „Ref.“ si-perde mintile pentru ca patronulu ei nu pote ajunge la potero si crede ca spre a-si alina dorerile Tantalice, medicamentulu collu mai potrivit este a impinge intolerantia pana la marginile unde incepe nebuni'a. Baromulu d'in Dani'a, cu tota redactiunea sa, dupa allarmele ce dede, este bine calificatu de a pote intra numai decatu sub pad'i'a institutulu d'in campulu lui Leopoldu.

(Din Sulelmed) ni-se scrie, ca baectii si baectele rom. din locu, cari frecuentara scol'a, depusse essamele inainte MOD. V. Getia protopopu districtuale, si OD. A. Popu preotu localu.

Unu ospilasiu salut'a pre ospetii adunati, si respunsera binisioru la intrebarile date d'in urmatorele studie: Catechismu, Biblia, I. Naturala, Geografia, Limb'a rom., Cetire, Computu si diu. Cantu. — Gratulam'u dlui invetatoriu V. Sassu, care-si pricepe chiamarea sa, si se nesuesce a coresponde derogatorieii salle grolle, dar maretie.

* (Vrabi'a malaru viséza.) Foile germane anuncia, ca unu calugaru englezu, care in ver'a trecuta a muritu la München, ar fi lasatu urmatóriele profetii: 1874: Intarirea republicei spaniole. Neindestuliri in Francia. Miscare generala in Italia. Unu nou capu allu statulu in Francia. Mórtea lui Piu IX. — 1875: Resboiu intre Italia si Francia. Trupele italiene assediéza Parisulu. Nimicirea armatei franceze. Italienii occupa Algeria. Suffragiu universalu poporalu in Corsica, Nizza si Savoya. Esundári in Austria. — 1876: In lun'a lui martiu Parisulu capituléza. Ratificatiune de paco la Corsica. Corsica, Nizza si Savoya se incorporeza rogatulu italianu. Revolutiune in Spania si caderea guvernulu de acolo. Ciurma in Russi'a. Principele Fridericu imperatu germanu. Revolutiune in Anglia. — 1877: Communismu si fómote in Francia si Spania. Congressu europeanu la Roma. Francia se imparte in patru parti. (!) Esundári si vijelii in Italia. Érna nesupportabila in Germania. — 1878: Unu nou congressu europeanu la Berlin. Mórtea reginei englese Victoria. Guvernu nou in Spania. Crestinii din Turcia eliberati. Miscári in Portugalia, Polonia si Ungaria. Colera in Francia. — 1879: Vijelii mari in Anglia. Pace generala. Desarmare generala. Pap'a reforméza biseric'a si sterge ordulu Jesuitiloru. — 1880: O nóua era de pace. Mórtea tiarulu Russiei. Infratirea natiuniloru. — Inflorirea agronomiei, a industriei si a comereciulu. Tóta Europa fericita — pana la 1890. (Precum vedoti, profetiele nu indarnu esira la lumina in diuariele germane, dar ele si sunt facute dupa gustulu lui Bismarck.)

Socotela publica,

despre banii incursi in cass'a Balului romanu arangiatu de tenerimea romana la 12 faurariu n. 1874 in Budapesta.

I. Au intatu de la:

Maiestatea sa Regin'a 50 fl.; de la ilustru dni: George Mocioni 100, Antonu, Alessandru si Eugeniu Mocioni, câte 20 fl.; Mich. Mocioni 10 fl.; de la Esc. Loru br. V. Popu, si metropol. Vancea, câte 20 fl., de la Il. Sa eppulu Olteanu 50 fl.; de la M. O. dni: A. Ladai si Dr. Nedeleu, câte 20 fl.; G. Mihali sen. si V. Jurca, câte 15

fl.: V. Babesiu 12 fl.; I. Puscariu, A. Cimponeriu, Dr. Gallu, Ales. Nedeleu, G. Grabovschi, L. Ceri, G. Stupa, Ioanovici, maj Trapsia, Greg. T. Bratianu din Lipsa, metr. Bendella si cav. N. Vasileo din Bucovina, câte 10 fl.; V. Bogdanu, M. Ostici, I. Hossu Trifunatiu, P. Michali, Cosmutia, I. P. Desseanu, Vornica, Gidofalvi, c. Zichy din Mierulu, G. Cergedi, A. Lica, G. Radulescu Gaizago, M. Besanu, P. Nemesiu, S. Popu, Somssich, Petricu, Dr. A. Maniu, Dr. Farcasiu, Al. Popescu, St. Mano, oppu Pavelu din Armenopole, A. Petrovici, Ioanovici si D. Ionescu, câte 5 fl.; Todorescu 8 fl.; Fauru, P. Cosma, L. Costici, min. presied. Szlavy, I. Drocu din Mercuria, I. Rosiu, Sig. Borla, Nicolici, Bradiceanu, I. Becinéga, adv. Dr. Pauler, T. Poppe, Pervulescu, Stoenescu, I. Moldovanu, Érkövy, Ianicsáry, Svet. Mileticiu, min. Szapáry, Ráday câte 3 fl.; I. Belesiu, Stefanu Popu din Baia-mare, I. Belesiu câte 2 fl.; G. Ribari, I. Ciuciu, Tulcanu, A. Nedeleu, câte 1 fl.; C. Dunca Schiau din Deva 5 fl.; Mel. Miculescu din Secusigi, G. Danila din Unediora, câte 2 fl.; N. Drocu, Barceanu din Giurgiu 8 fl.; Isid. Procopianu din Dorna-Caudreni 10 fl., anonimu 13 fl. v. a.

Prin MOD. Iuliu Papfalvai, din Oradea-mare, de la MOD. A. Lauranu 3 fl.; V. Bochsia 2 fl.; L. Iernea, I. Cucu, I. Corhanu, G. Rednicu, I. Sabu, P. Vella, Luis'a Murgu, G. Balasiu si I. Papfalvai, câte 1 fl.; cu totulu: 14 fl. v. a.

Prin M. st. dnu Dr. At. Marienescu, din Oravitia, de la M. st. dni: S. Mangiucá 2; I. Popoviciu, P. Vuia, El. Traila, B. Sroteviciu, Tr. Miescu, B. Munteanu, Marienescu, Al. Munteanu, G. Giuca, G. Mileticiu, I. Lepa, C. Demetroviciu, A. Filipescu, I. Orlovanu, câte 1 fl. v. a.; cu totulu: 16 fl. v. a.

Prin M. st. dnu G. Manu, din Desiu, de la M. st. dni: A. Francu, G. Manu, câte 2 fl.; I. Titie, S. Chisiu, S. Martianu, A. Bogdanu, N. Negrutiu, A. Hossu, St. Gallea, N. N. câte 1 fl. v. a.; cu totulu: 12 fl. v. a.

Prin M. st. dnu Ioanu Motianu, din Zernescei, de la M. st. dni: I. Metianu 10 fl.; N. Penciu, N. Garoiu, câte 2 fl.; I. Comsia 1 fl. 50 cr.; N. Cinteá, I. Baritiu, Aldimiru Badiu, I. Bunea, I. Danu, câte 1 fl.; N. Guguianu 50 cr. v. a.; summ'a: 21 fl. v. a.

Prin M. st. dna Emilia Ratiu, din Turd'a, de la M. st. dni: unu amicu allu Romaniloru si E. Ratiu câte 3 fl.; G. Laslo 2 fl.; I. Ratiu, L. Orghidanu, I. Porutiu, Petricasiu, L. Ciato, I. Vladutiu, D. St. Stulutiu, câte 1 fl. v. a.; summ'a: 15 fl. v. a.

Prin M. st. dnu Paulu Rotariu, din Temisiora, de la M. st. dni: I. Misiciu, Trif. Gaitia din Giladu, câte 3 fl.; N. Rancu, P. Rotariu, G. Berariu, G. Ardeleanu, P. Cermena, câte 2 fl. Ungureanu G. Nicolaeviciu câte 1 fl. v. a.; summ'a: 18 fl. v. a.

Prin M. st. dnu Dr. I. Colceriu, din Siumcut'a-mare, de la M. st. dni: L. Butoanu, V. Indre, N. Nilvanu, L. Hossu, V. Dragasiu, I. Cosmutia, P. Dragasiu, câte 3 fl.; A. Teleki, I. Bepie, E. Ratiu, Dr. I. Colceriu, câte 2 fl.; Oliveru Ilesiu, Mich. Mihalca, N. Hersiu, I. Buteanu, G. Bodali, Moise Herscoviciu, Fl. Nilvanu, T. Blega, I. Popu, E. Popu, P. Pinteá, G. Tamasiu Miculescu, Al. Hossu, Al. Popu câte 1 fl. v. a.; summ'a: 43 fl. v. a.

Prin M. st. dnu Eufremiu Juica, din Banatu — Varadia, de la M. st. dni: I. Alessandrescu, G. Tiunea, A. Corbu, P. Iorgovici, E. Juica, câte 1 fl.; P. Boraciu, V. Corda, S. Hesiingei, N. Miocu, câte 50 cr. v. a.; summ'a 7 fl. v. a.

Prin M. st. dnu Paulu Miulescu, din Beserica-alba, de la M. st. dni: V. Raduloviciu, H. Raduloviciu, câte 3 fl.; C. Boboranu, A. Eremiciu, C. Balanescu, M. Pervulociu, E. Bauer, A. Prech, Siegel, câte 2 fl.; M. Nediciu, M. Popoviciu, E. Raduloviciu, M. Micinu, P. Miulescu, I. Wohlfarth, F. Turozi, F. Weis; câte 1 fl. v. a.; summ'a: 28 fl. v. a.

Prin M. st. d. Demetriu Trutia, din Sighisiora, de la M. st. dni: Siustai 5 fl.; Z. Tataru, I. Siandru, D. Demianu, N. Franca-

siu, D. Trutia. câte 1 fl. v. a.; summ'a: 10 fl. v. a.

Prin M. st. dnu Dimitrie Michaiulescu din Turnulu-Severinului, de la M. st. dni: M. D. Sanduloviciu. N. Br. (?), C. Marcusi, Iorga Stanescu, T. Dimitriade, I. Risticiu, C. Stefanescu, V. Barbonescu, C. M. Georgescu, câte 2 fl.; primiti in summ'a de: 2 napld.

Prin M. st. dnu Ioanu Moldovanu, din Blasiu de la M. st. dni: Papfalvi 4. fl.; I. Negrutiu, I. Chirila, V. Vancea V. Michali câte 2 fl.; Dr. N. Stofa, S. P. Mateiu, T. C., I. Pamfilie, L. Leonteanu, G. Blasianu, E. Vlása, I. Moldovanu, câte 1 fl. v. a. summ'a: 20 fl. v. a.

(Va urmá)

Incunoscintiare importante.

In urmarea intiellegerii avute cu D. Mauru Ráth librariu in B.Pesta fostu proveditoriu si editoriu allu legiloru tierrei, subsemnat'a Redactiune face cunoscutu onorabiloru sei cetitori ca toti prenumerantii „Federatiunei“ cari ar dori a ave editiunea romanesca a legiloru tierrei si a nune collectiunea d'in an. 1869. 1870. 1871. si 1872. (traductiunile legiloru d'in an. 1873 si 1874. nu s'au facutu, d'in cauza ca D. M. Ráth s'a desfacutu de provedictura) le potu cumperá cu pretiulu scadiutu la jumetate, asiá: Collectiunea legiloru d'in 1869. pre harthia fina in locu de 90 cr. numai 45 cr. editiunea eftina, pentru communitati in locu de 45 cr. numai cu 23 cr. — Legea de Venatu (1872) in locu de 20 cr. numai cu 10 cr. — Legea industriale (1872) in locu de 30 cr. numai cu 15 cr. — Legea comunale (art. de. lege XVIII. an. 1871.) in locu de 40 cr. numai cu 20 cr. Collectiunea d'in ann. 1870. pre harthia fina in locu de 1 fl. 20 cr. numai cu 60 cr. editiunea eftina pentru commune, in locu de 70 cr. numai 35 cr. — Collectiunea legiloru d'in ann. 1871. pre harthia fina in locu de 2 fl. 40 cr. numai cu 1 fl. 20 cr. editiunea eftina p. c. in locu de 1 fl. 40. numai cu 30 cr. NB. D'in collectiunile legiloru se pote capeta si fasciore separate totu cu pretiulu redussu. Doritorii d'a cumperá, adressandu-se de a dreptulu la librari'a Dlui Mauru Ráth (Häuser-vireck-Quadriangulu, langa conditori'a lui Kugler) n'au decatu a se provocá la annunciu d'in „Fed“ si cartile cerute li-se voru tramitte cu pretiulu scadiutu platindu-se la primire, ori anticipativu, dupa indemanare.

Red. „Fed.“

(Bibliografia) Au essitu de sub pressa:

1. Epitome historiae sacrae (edit. II-a)

I leu

2. De Viris Illustribus U. R. 1 leu 50

3 De Senectute Dialogus 50

Câte trele adnotate in Romanesco de C. S. Stanescu (Profesore) si aprobate de Ministeriulu Instructiunii Publice, ca carti didactice pentru clasele gimnasiale.

4. Istori'a descoperirii Americi (a 60 bani) traductiune de acellu-a-si si aprobata assemenea de Ministeriulu Instructiunii Publice, ca carte de lectura pentru copii de ambele sесе din clasele superioare alle scololoru primare.

NB. D-nii Professorei séu Librarii ce voru voi a ave aceste carti, se potu adressá la Librari'a Socecu, Bucuresci, Callea Mogosioe, unde se afla depuse, si pentru care voru ave rabatulu cuvenitu.

Sciri mai noue.

Berlin, 39 Maiu. Cancellariulu imperiulu russescu Gorciacofu invitá de currendu d'in Baden-Baden guvernele Europene la unu congressu internationalu, cu scopulu d'a se invol'a sup'a cestiuniloru dreptulu poporeloru (internationale) in timpu de resbellu. Congressulu, la care fia-see care statu tramitte unu plenipotentiatu diplomaticu se vá intruní la 15 Iuliu, a. c. in

Brussel'a. Negotiatiunile asup'a grammei si a sup'a cestiunii: cari turi se partecipe la congressu, — sunt inca terminate.

Paris, 29 Maiu. „Journal Français“ respunde la unu articlu allu „riului nemtiescu de Nord“ (Norddeutscher Ztg.) accentuandu necesitate d'a ferí bine Belgiulu de inspiratiunile p'sei nemtiesci, si dice: „Independen Belgiulu este supremulu principiu a politicei Europene“. „Journal de Paris“ dice: „Franci'a vre pace.“

Panciov'a 31 Maiu. Colonicele rele Hönigsdorf, Albrechtsdorf, si Gólahheim stau sub apa, in cea d'in un case multe s'au derimatu; — Marfeld, Ivanov'a si Giurgiu sunt amenatiate de assemene periclu. Miseriámare, daunele necalculabile.

Bucuresci 31 Maiu. Convotiunea intre Romani'a si Austro-Ungaria pentru junctiunile la Rusiav'a si Basiu s'au subscrissu; ambe junctiuni au se fia terminate in terminu de paanni, inse Ungari'a cautá se retragatielulu relativu la tarifa.

Prag'a, 1 Iuniu. Asta-di se inapura consultarile eppiloru si prelatiloru Boemiei la AEppulu a sup'a ulterioiloru purcedere facia cu legile confonali. (Fára indoiela conformu assiopepesci: „umiliti capetele vostre“ R

Berlinu, 1 Iun. Congressulu internationalu, convocatu de principele Gorciacofu, a deliberá a sup'a dreptulu in tempu de resbellu, se intrunesc finitivu la 27 Jul. in Brussel'a, luan parte guvernele Europene pre buprogrammei proiectate de princip Gorciacofu.

Bucuresci, 1 Jun. Convotiunintre Romani'a si Ostrunguri'a relat la junctiunea linieloru Brassieu si Rusiav'a, subscrissa eri, s'au presentasta-di in camera. Ministrulu affaoloru straine ceti espunerea motivei adausse la convotiune. Camer'a incurintiatu cererea de urgentia.

Belgradu, 1 Iun. Principelelanu sositu asta-di fu primitu cu entusiasmu de poporatiuni.

Vienn'a, 2 Iuniu. Hausemanu refusatu a merge la London, penrealisarea noului imprumutu unguresmai nainte de ce s'ar assecurá junctiunea de la Rusiav'a, prin urmare directorulu Weninger (care avea se-lu inciesca) au reintornatu aici. Inse duscirea primita eri de la Hausemann, acum, dupa inchiarea convotiunii gro-romane, este gata a merge la London, Weninger plecá éra a insepre Hausemannu cu care d'inpuna voru plecá numaide ca la London.

Burs'a de Vienn'a, 28. Maiu 1874

Metallice 5%	69.5
Imprumutulu nat. 5%	73.5
Sorti din 1860	105.5
Actiuni le banc	977.5
Actiuni le instit. de creditu	157.5
Obligatiuni rurale ung.	74.5
„ „ Temisiane	74.5
„ „ Transilvane	72.5
„ „ Croato-slav.	76.5
Londonu	111.5
Argintu	106.5
Galbenu	8.5
Napoleond'or	8.5

ALESSANDRU ROMANU

Propriet., edit. si red. respundiet.